

PETER SWANSON

# ZASLUŽILI SU UBOJSTVO

Prevela s engleskoga  
Kristina Živković



Zagreb, 2017.

Naslov izvornika

Peter Swanson

**The Kind Worth Killing**

Copyright © 2015 by Peter Swanson

Copyright © za hrvatski prijevod Kristina Živković i Znanje d. o. o. 2017.

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ovog izdanja ne smije se umnožavati ili javno reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja nakladnika.

*Mojoj majci,  
Elizabeth Ellis Swanson*

**PRVI DIO**

**PRAVILA  
AERODROMSKIH  
BAROVA**

## PRVO POGLAVLJE

# Ted

»Ej, bok«, reče ona i ja prvo pogledah blijedu pjegavu ruku na naslonu prazne barske stolice tik do moje u salonu poslovne klase zračne luke Heathrow, a potom i neznankino lice.

»Znamo li se?« upitah. Baš mi i nije izgledala poznato, no američki naglasak, čista bijela košulja i pripijene traperice ugurane u čizme do koljena činile su je nalik nekoj od nesnosnih prijateljica moje žene.

»Ne, ispričavam se, samo sam se divila vašem piću. Smetam li?« upita smjestivši visoko vitko tijelo na kožnu okretnu stolicu i odloživši torbicu na šank. »To je džin?« upita misleći na martini koji je preda mnom stajao.

»Hendrick's«, odgovorih.

Mahnula je barmenu, golobradom tinejdžeru s jež frizurom, naručivši martini s Hendrick's džinom i dvije masline. Kad joj je piće stiglo, podigla je čašu prema meni. Ostao mi je još gutljaj pa rekoh, »za cjepivo protiv međunarodnih putovanja.«

»U to ime, živjeli!«

Ispih piće i naručih još jedno. Predstavila mi se imenom koje sam odmah zaboravio. Rekao sam joj samo da se zovem Ted, ne i Ted Severson, barem tad još ne. Sjedili smo u pretjerano

dotjeranom i prejako osvjetljenom salonu na Heathrowu pijuckajući svoja pića i izmijenivši nekoliko riječi, te ustanovili da oboje čekamo ukrcaj na isti izravan let do bostonske zračne luke Logan. Iz svoje je torbice izvadila meko uvezan roman tankih korica i počela ga čitati, pruživši mi priliku da je bolje promotrim. Bila je lijepa. Imala je dugu crvenu kosu, bistre zelenkasto plave oči nalik tropskim morima i toliko svijetlu put da joj je koža imala gotovo plavičasto bijelu nijansu obranog mlijeka. Da vam se u kafiću iz susjedstva pridruži takva žena i pohvali vaš odabir pića, pomislili biste da vam se život mijenja. No u aerodromskim barovima vrijede druga pravila jer će društvo s kojim pijete uskoro pohitati ka različitim odredištima. Iako je ta žena također putovala u Boston, još uvijek sam bio ispunjen mučnim gnjevom zbog onoga što mi se kod kuće dogodilo sa suprugom. Jedino sam na to bio u stanju misliti tijekom tjedna provedenog u Engleskoj. Jedva da sam jeo, jedva spavao.

Iz zvučnika se začula obavijest u kojoj su se mogle razabrati samo riječi Boston i odgođen. Pogledao sam ploču iznad najviše police s pozadinskom rasvjetom koja je obasjavala nanizane boce pića i promatrao kako se vrijeme našeg polaska pomiče za jedan sat.

»Vrijeme je za još jedno«, rekoh. »Ja častim.«

»Zašto ne«, odgovori ona, zaklopi knjigu i odloži je na šank pored torbice s naslovnicom okrenutom prema gore. *Dva lica siječnja*, Patricia Highsmith, pisalo je na koricama.

»Kakva je knjiga?«

»Nije joj jedna od najboljih.«

»Nema ničeg goreg od loše knjige i odgode dugog leta.«

»Što vi čitate?«

»Novine, nisam baš ljubitelj knjiga.«

»Što onda radite tijekom leta?«

»Pijem džin, kujem planove za ubojstva.«

»Zanimljivo«, reče i prvi mi se put nasmiješi. Imala je širok osmijeh koji joj je između gornje usne i nosa stvorio boru razotkri-

vajući savršene zube i tračak ružičastih desni. Zapitah se koliko joj je godina. Kad je pokraj mene sjela, činilo mi se da je u srednjim tridesetima, bliže mojoj dobi, no zbog tog se osmijeha i hrpta nosa posutog izbljedjelim pjegicama doimala mlađom. Možda joj je dvadeset i osam, kao i mojoj ženi.

»I naravno, dok letim radim«, dometnuh.

»Čime se bavite?«

Iznio sam kraću verziju priče otkrivši joj da osnivam i savjetujem tvrtke za razvoj internetskog poslovanja. Nisam joj rekao kako sam većinu novca zaradio prodajući te tvrtke čim bi se činilo da počinju obećavati. Isto tako sam joj prešutio da u ovom životu zapravo ni ne moram više raditi, da sam jedan od nekolicine internetskih poduzetnika koji su kasnih 90-ih uspjeli zaustaviti ulaganja (i prodati dionice) prije negoli se balon rasprsnuo. Te sam podatke sakrio samo zato što mi se o njima nije govorilo, ne zbog toga što sam smatrao da će se moja nova znanica zbog njih šokirati ili pak izgubiti zanimanje za daljnji razgovor. Zbog zarađenog se novca nikad nisam imao potrebu ispričavati.

»Što je s vama? Čime se vi bavite?«, upitah.

»Radim na Winslow Collegeu, arhivistica sam.«

Winslow je bio ženski koledž u predgrađu punom zelenila tridesetak kilometara zapadno od Bostona. Upitao sam je što arhivistica radi, a ona mi ispriopovjedila ono za što sam slutio da je kraća verzija priče o njenom poslu, o tome kako skuplja i čuva dokumente koledža. »Stanujete u Winslowu?«, zapitah.

»Da.«

»U braku ste?«

»Ne. A vi?«

Dok je to govorila, uhvatio sam jedva vidljiv bljesak u njenim očima kad je pogledom potražila prsten na mojoj lijevoj ruci. »Jesam, nažalost«, rekoh i podigoh ruku kako bi mogla vidjeti da na njoj nema prstena. »I ne, u aerodromskim si barovima ne skidam vjenčani prsten za slučaj da žena poput vas sjedne pored mene. Nikada ga nisam imao, ne trpim prstenje na svojoj ruci.«

»Zašto nažalost?«, upita.

»Duga je to priča.«

»Let je odgođen.«

»Uistinu želite čuti priču o mom bijednom životu?«

»Kako bih mogla odbiti takvo što?«

»Ako ću vam je ispriповjediti, trebat će mi još jedan«, podigoh praznu čašu. »I vama?«

»Ne, hvala. Dva su mi granica.« Zubima je skinula jednu od maslina s čačkalice i zagrizla je. Na trenutak ugledah ružičasti vrh njena jezika.

»Uvijek kažem da su dva martinija previše, a tri premalo.«

»Smiješno. Nije li isto rekao i James Thurber?«

»Nikad čuo za njega«, rekoh i osmjehnuh se iako sam se osjećao pomalo glupavo zbog pokušaja da citat poznatog humorista prodam pod svoju umotvorinu. Barmen se iznenada pojavi preda mnom pa naručih još jedno piće. Osjetio sam onu ugodnu ukočenost oko usana koju izaziva džin i znao kako se nalazim u opasnosti da se prejako napijem i previše kažem, no na snazi su ionako bila pravila aerodromskih barova pa sam, iako je suputniččin dom od mog bio udaljen samo tridesetak kilometara, već zaboravio kako se zove i znao da je po svoj prilici više nikada neću sreći. Tako sam se dobro osjećao razgovarajući i pijući s neznankom, a već mi je i to što sam glasno izgovarao riječi djelomično umanjilo gnjev.

Stoga joj ispriповjedih cijelu priču. Rekao sam joj da smo supruga i ja u braku tri godine te da živimo u Bostonu. Ispričao sam joj kako smo onog rujanskog tjedna otišli na južnu obalu Mainea i odsjeli u hotelu Kennewick Inn, zaljubivši se u taj kraj i kupivši neko do besmisla precijenjeno imanje. Rekao sam joj da mi je supruga zbog toga što je diplomirala nešto zvano Umjetnost i Društveno djelovanje zaključila da je kvalificirana dizajnirati kuću zajedno s jednom arhitektonskom tvrtkom, tako da je odnedavno većinu vremena provodila u Kennewicku surađujući s izvođačem radova po imenu Brad Daggett.



»A ona i Brad...?« zapita nakon što joj je i druga maslina kliznula u usta.

»Uh-uh.«

»Sigurni ste?«

Tad joj otkrih više pojedinosti. Rekao sam joj kako je Mirandi naš život u Bostonu postajao sve dosadniji. Prve godine braka bacila se na uređenje naše kuće s crvenkastim pročeljem u četvrti South End. Nakon toga je na pola radnog vremena počela raditi u prijateljičinoj galeriji u SoWa-i, no čak i tada sam znao da stvari kreću po zlu. Razgovor bi nam počeo jenjavati usred večere, u postelju smo počeli odlaziti u različito vrijeme. Što je još važnije, izgubili smo osobnosti koje su nas izvorno definirale u vezi. Na početku sam ja bio bogati poslovni čovjek koji je upoznao sa skupim vinima i dobrotvornim gala večerama, a ona boemska umjetnica koja je rezervirala putovanja na tajlandske plaže i uživala visiti po lokalnim birtijama. Znao sam da smo svojevrsni nategnuti kliše, ali za nas je stvar funkcionirala, »kliknuli« smo u svakom pogledu. Čak mi se i sviđalo to što me, iako se u nekom općem smislu smatram zgodnim muškarcem, nitko ne bi ni pogledao kad sam bio pored nje. Imala je duge noge i velike grudi, scoliko lice i pune usne. Tamno smeđa kosa koju je uvijek bojala u crno bila joj je namjerno stilizirana tako da izgleda raščupano, kao da je upravo izašla iz kreveta. Koža joj je bila bespriječna i uopće se nije trebala šminkati, iako nikad ne bi izlazila iz kuće bez crne olovke za oči. Promatrao sam kako muškarci zure u nju po barovima i restoranima. Možda mi se činilo, no pogledi koje su joj upućivali bili su puni požude i iskonskih nagona. Zbog njih mi je bilo drago što ne živim u vremenu ili mjestu gdje je nošenje oružja uobičajena stvar.

Naše putovanje u Kennewick u državi Maine bilo je spontano, posljedica Mirandina prigovora na to što više od godinu dana nismo nikuda otišli sami. Krenuli smo u trećem tjednu rujna i prvih je nekoliko dana bilo sunčano i toplo, no u srijedu se iz Kanade raširio olujni pljusak zatočivši nas u apartmanu. Izlazili

samo popiti pšenično pivo Allagash White i pojesti jastoga u podrumskoj taverni našeg malog hotela.

Kad je oluja prošla, dani su postali hladni i suhi, svjetlost sivkasta, a sumrak duži. Kupili smo džempere i istražili kilometar i pol dugu pješačku stazu duž litica koja je počinjala sjeverno od hotela i vijugala između nabujalog Atlantika i njegova stjenovitog ruba. Još donedavno težak od vlage i mirisa losiona za sunčanje, zrak je sada postao svjež i slan. Kad smo na strmoj uzvisini kojom je staza završavala ugledali parcelu obraslu divljim šipkom i ploču »za prodaju«, oboje smo u Kennewick već bili zaljubljeni do te mjere da sam odmah nazvao navedeni broj i dao ponudu.

Godinu dana kasnije šipkovo je grmlje bilo uklonjeno, temelji iskopani, a eksterijer kuće s osam spavaćih soba gotovo dovršen. Za glavnog izvođača radova uzeli smo Brada Daggetta, kršnog razvedenog muškarca guste crne kose, podšišane kozje bradice i zakrivljenog nosa. Dok sam ja tjedne provodio u Bostonu savjetujući skupinu nedavnih diplomanata Masačusetskog tehnološkog instituta koji su napravili novi algoritam za pretraživač baziran na blogovima, Miranda je sve više i više boravila u Kennewicku. Uzela je sobu u hotelu i nadgledala radove na kući, opsjednuta ama baš svakom pločicom i instalacijom.

Početkom rujna odlučio sam je iznenaditi i navratiti. Ostavio sam joj govornu poruku na mobitelu kad sam izašao na autocestu I-95 sjeverno od Bostona i u Kennewick stigao malo prije podneva, potraživši je u hotelu. Rekli su mi da je od jutra vani.

Odveo sam se do gradilišta kuće parkiravši se na šljunčanom prilaznom putu iza Bradova terenskog kamioneta F-150. Tamo je stajao i Mirandin Mini Cooper kričavo plave boje crvendačeva jajeta. Na gradilištu nisam bio nekoliko tjedana i bilo mi je drago vidjeti kako su radovi napredovali. Činilo se da su postavljeni svi prozori, a stigle su i ploče od plavog kamena koje sam odabrao za vrtne staze. Otišao sam do stražnje strane kuće gdje je svaka spavaća soba na katu imala vlastiti balkon, a s ostakljene se verande duž prizemlja silazilo na vrlo prostranu kamenu terasu ispred koje je iskopana velika pravokutna rupa za bazen.

Uspinjući se stepenicama koje su s terase vodile do kuće, kroz visoki kuhinjski prozor s pogledom na ocean opazih Brada i Mirandu. Taman htjedoh pokucati na prozor i dati im do znanja da sam tu, kadli me nešto nagna da to ne učinim. Oboje su se naslonili na tek postavljen kuhinjski pult od kremena, gledajući kroz prozor s kojeg puca vidik na kenevičku uvalu. Brad je pušio cigaretu i promatrao sam kako otresa pepeo u šalicu za kavu koju je držao u drugoj ruci.

Ipak, Miranda je bila ta koja me navela da zastanem. Bilo je nečeg u njenom držanju, načinu na koji se naslanjala na pult nagnuta prema njegovim širokim ramenima. Izgledala je potpuno opušteno. Gledao sam kako nehajno diže ruku dok joj Brad polako stavlja cigaretu između prstiju. Povukla je dug dim, a potom mu je vratila. Nisu se ni pogledali dok su to radili i tad sam shvatio da nisu samo završili u krevetu, već se vjerojatno i zaljubili jedno u drugo.

Umjesto da se razbjesnim ili zaprepastim, u tom me trenu uhvatila panika da će opaziti kako s terase kriomice promatram njihov intiman trenutak. Vratio sam se do glavnog ulaza, prešao preko verande i širom otvorio staklena vrata viknuvši »Bok svi-ma!« u kuću koja je odjekivala.

»Ovamo«, doviknu Miranda i udoh u kuhinju. Malo su se razmaknuli, ali ne previše. Brad je gasio cigaretu u šalici za kavu. »Koje iznenađenje Teddy«, reče Miranda. Ona me jedina tako zvala, imenom iz milja, isprva nadjenutim iz šale budući da mi uopće nije pristajalo.

»Bok, Ted«, reče Brad. »Kako ti se zasad čini?«

Miranda obiđe pult i poljubi me u kut usana. Mirisala je na svoj skupi šampon i Marlboro.

»Dobro izgleda. Stigao je moj kamen za popločavanje.«

Miranda se nasmije. »Dali smo mu da izabere jednu stvar i to je jedino do čega mu je stalo.«

Brad je također obišao pult i rukovao se sa mnom. Šaka mu je bila velika i čvornata, a dlan topao i suh. »Želiš li potpun obilazak?«

Dok su me vodili kroz kuću, Brad je govorio o građevinskom materijalu, a Miranda pričala gdje će doći koji komad namještaja, pa dovedoh u pitanje zaključak o prizoru kojem sam svjedočio. Niti jedno se od njih u mom društvu nije ponašalo osobito nervozno. Možda su samo postali bliski prijatelji one vrste koja stoji rame uz rame i dijeli cigarete. Miranda je znala biti sklona izljevimima nježnosti, s prijateljicama bi hodala pod ruku, a naše muške prijatelje pri susretu i rastanku ljubila u usta. Palo mi je na pamet da sam možda paranoičan.

Nakon obilaska kuće Miranda i ja odvezli smo se u Kennewick Inn i ručali u njihovoj taverni Konjušnica. Oboje smo naručili sendviče od prženog i bogato začinjelog bakalara, a ja popio dva viskija sa sodom.

»Zar te Brad opet navukao na pušenje?« upitah želeći je uhvatiti u laži, vidjeti kako će reagirati.

»Molim?« reče ona i namršti se.

»Tamo u kući malčice si mirisala na dim.«

»Možda sam povukla dim ili dva. Teddy, nisam opet propušila.«

»Nije da me smeta, samo sam radoznao.«

»Možeš li vjerovati da je kuća gotovo dovršena?« reče umajući prženi krumpirić u moju posudicu s kečapom.

Neko smo vrijeme razgovarali o kući i počeo sam još više dvojiti oko onog što sam vidio. Nije pokazivala znakove krivice.

»Hoćeš li ostati preko vikenda?« upita.

»Neću, samo sam htio svratiti i vidjeti te. Navečer sam se dogovorio za večeru s Markom LaFranceom.«

»Otkazi je i ostani. Za sutra najavljuju lijepo vrijeme.«

»Mark je doletio samo zbog tog sastanka, a trebam pripremiti i neke izračune.«

Isprva sam u Maineu planirao provesti poslijepodne nadajući se kako će Miranda biti raspoložena da malo duže pridrijemamo u njenoj hotelskoj sobi, no predomislio sam se vidjevši kako su se

ona i Brad umalo počeli maziti u skupoj kuhinji koju sam plaćao ja. Smislio sam novi plan. Nakon ručka sam Mirandu odbacio na-trag do kuće kako bi mogla pokupiti auto. Tad sam umjesto da krenem ravno na I-95 otišao na autocestu Route 1, odvezavši se prema jugu do Kitterryja i tamošnjeg gotovo pola kilometra dugog niza prodavaonica s tvorničkim cijenama. Stao sam pred Kitterry Trading Postom, trgovinom s odjećom i opremom za kampiranje, lov, ribolov i ostale aktivnosti u prirodi, pored koje sam mnogo puta prošao, no nikad u nju nisam ušao. Za petnaestak minuta potrošio sam gotovo petsto dolara na par vodootpornih maskirnih hlača, sivu kabanicu, nekakve prevelike pilotske naočale i skup dalekozor. Sve sam odnio do javnog zahoda preko puta trgovine Crate and Barrel presvukavši se u novu odjeću. S kapuljačom na glavi i pilotskim naočalama na nosu imao sam osjećaj da me se ne može prepoznati, barem ne iz veće udaljenosti. Ponovno sam se odvezao na sjever i stao na javnom parkiralištu blizu kenevičke uvale, uguravši svoj Audi Quattro između dva kamioneta. Znao sam da Miranda i Brad nemaju zašto dolaziti na to parkiralište, no nisam imao razloga auto pretjerano izlagati pogledima.

Prestalo je puhati no nebo bijaše tmurno i jednolično sivo, a počela je rominjati i topla, sitna kiša. Zaputio sam se preko vlažne pješćane plaže potom se uspentravši po klimavim stijenama i naslagama škriljevca koje su vodile do početka one staze duž litica. Umjesto da uživam u pogledu na Atlantik koji mi se nalazio s desne strane, hodao sam oprezno, očiju prikovanih za popločani, od kiše klizak i zbog korijenja mjestimično izdignut put. Neki su se popločani dijelovi pješačke staze potpuno odronili, a izbljedjeli je znak šetače upozoravao da je opasna. Zbog toga baš i nije bila prometna pa sam tog popodneva susreo samo jednu osobu — tinejdžerku u majici hokejaškog kluba Bruins koja je mirisala na netom popušeni džoint. MIMOišli smo se bez riječi, ni ne pogledavši jedno drugo.

Pred kraj staze hodao sam po vrhu trošnog betonskog zida koji je označavao među imanja s kamenom kolibom, zadnjom kućom prije pola kilometra dugog neiskrčenog zemljišta koje je

završavalo našom parcelom. Staza se zatim spuštala do mora, vodila preko male stjenovite plaže prekrivene potrganim plutačama i morskom travom te nastavljala dalje po strmoj padini prolazeći pokraj nekolicine nakrivljenih smreka. Kiša je počela jače padati pa sam skinuo mokre sunčane naočale. Mogućnost da će Brad ili Miranda izaći iz kuće bila je vrlo mala, a naumio sam se zaustaviti malo prije raskršćene čistine i zavući među gusto otporno žbunje koje je raslo u podnožju padine. Da je netko od njih pogledao van i vidio me s dalekozorom na očima, pomislio bi da sam promatrač ptica. U slučaju da mi se počnu približavati, mogao sam se brzo vratiti na stazu.

Kad sam uspio ugledati kuću koja se uzdizala nad razrovanim zemljištem, za oko mi je kao i nekoliko puta ranije zapela stilska razlika između stražnje strane koja je gledala na ocean i one okrenute prema cesti. Pročelje je bilo obloženo kamenom, imalo svega nekoliko malih prozora te visoka dvokrilna i tamna drvena vrata nadsvođena prenatlaženim lukovima. Stražnja strana kuće bila je od bež obojenog drveta i zbog istovjetnih prozora s jednako takvim balkonima nalik omanjem hotelu. »Imam puno prijatelja«, kazala je Miranda kad sam je upitao zbog čega kuća treba imati sedam gostinskih soba. Tom me prilikom prostrijelila pogledom kao da sam je pitao zašto misli da nam trebaju vodovodne instalacije.

Pronašao sam dobro mjesto ispod zakržljale pognute smreke čije je stablo bilo toliko zavijeno da je nalikovalo bonsaiju. Potrbuške sam legao na vlažno tlo i petljao po dalekozoru sve dok nisam izoštrio kuću. Bio sam udaljen pedesetak metara i bez problema vidio kroz prozore. Preletio sam pogledom preko prizemlja ne opazivši nikakvo kretanje, a onda provjerio kat. Ništa. Spustio sam dalekozor pretražujući kuću golim okom, poželjevši da na njen prednji dio imam pogled s prilaznog puta. Po svemu sudeći, u kući nije bilo nikoga, iako je Daggettov kamionet još uvijek bio ondje kad sam dovezao Mirandu.

Prije nekoliko godina otišao sam na pecanje s jednim kolegom, također internetskim špekulantom i ujedno najboljim ribolovcem na otvorenom moru kojeg sam ikada upoznao. Bio je

u stanju zuriti u površinu oceana i točno odrediti gdje ima ribe. Rekao mi je kako je stvar u tome da pogled ne fokusira na određenu točku, već njime odjednom uhvati sve što mu se nalazi u vidnom polju. Kad bi to činio, mogao je opaziti odbljeske pokreta, iznenadno talasanje morske površine. Tom sam prilikom i ja pokušao izvesti isto te uspio zaraditi jedino tupu bol u glavi. Ipak, nakon što sam dalekozorom još jednom bezuspješno pregledao cijelu kuću, odlučih se poslužiti istim trikom. Pustio sam da mi se pred očima sve zamuti čekajući na bilo kakav pokret koji bi mi privukao pažnju. Nakon što sam kuću tako promatrao niti minutu, opazih nekakvo kretanje kroz visoki prozor budućeg dnevnog boravka u sjevernom dijelu. Podigao sam dalekozor izoštrivši dotični prozor. Brad i Miranda upravo su ušli, mogao sam ih jasno vidjeti. Popodnevno sunce na zalasku obasjavalo je prozor pod dobrim kutem, rasvjetljujući prostoriju bez odbljeska od stakla. Gledao sam kako Brad odlazi do pomoćnog stola koji su donijeli stolari. Uzeo je komad drveta koji je izgledao poput kalupa za stropne ukrase pruživši ga mojoj ženi da i sama pogleda. Kliznuo je prstom po jednom od njegovih žljebova, a isto napravi i ona. Dok su mu se usne pomicale, Miranda je kimala na svaku njegovu riječ.

Na trenutak se osjetih glupavo, kao paranoični muž u maskirnoj odjeći koji uhodi vlastitu suprugu i izvođača radova, no nakon što je Brad spustio kalup, gledao sam kako mu Miranda klizi u naručje, zabacuje glavu i ljubi ga u usta. Spustio je jednu ručetiinu privivši joj bokove uza se, a drugom zgrabio punu šaku njene raskuštrane kose. Uvjeravao sam se kako je bolje da prestanem gledati, ali iz nekog razloga to nisam bio u stanju. Promatrao sam ih barem deset minuta, gledao kako mi Brad savija ženu preko stola, podiže joj tamno ljubičastu suknju, skida majušne bijele gaćice i straga ulazi u nju. Gledao sam kako se Miranda strateški namješta uz stol jednom se rukom hvatajući za rub, a drugu spuštajući među noge kako bi ga bolje namjestila. Bilo je očito da su to radili i prije.

Polako sam se pomaknuo unatrag i sjeo. Kad sam se vratio na stazu, skinuo sam kapuljaču i povratio ručak u tamnu, od vjetra namreškano baru.

»Kad se to desilo?« upita moja suputnica nakon što sam joj ispričao priču.

»Prije malo više od tjedan dana.«

Trepnula je i zagrizla si donju usnu. Kapci su joj bili blijedi poput papirnatih maramica.

»I što ćete napraviti u vezi s tim?« upita.

To sam si pitanje postavljao cijeli tjedan. »Najradije bih je ubio.« Nasmiješih joj se od džina otupjelim usnama i pokušah lagano namignuti kako bih joj dao priliku da mi ne povjeruje, no izraz lica ostade joj je ozbiljan. Podigla je crvenkaste obrve.

»Mislim da biste trebali«, reče. Uzalud sam očekivao neki nagovještaj da je riječ o šali, no pogled joj je ostao nepokolebljiv. Ponovno je promotrivši, shvatio sam da je puno ljepša negoli mi se isprva činilo. Krasila ju je neka eterična, bezvremena ljepota, djelovala je kao da je sišla s neke renesansne slike. Toliko se razlikovala od moje žene koja je izgledala kao da joj je mjesto na naslovnici kakvog petparačkog romana iz 1950-ih. Taman htjedoh odgovoriti kad ona nagne glavu kako bi oslušnula nerazgovijetni razglas. Upravo su objavili da počinje ukrcaj na naš let.



## DRUGO POGLAVLJE

# Lily

Onog ljeta kad sam napunila četrnaest godina moja je majka u goste pozvala slikara po imenu Chet. Ne sjećam se kako se prezivao, zapravo, ne znam ni jesam li to ikad saznala. Došao je i smjestio se u malom apartmanu iznad majčinog ateljea. Nosio je naočale s debelim staklima i tamnim okvirom, čupava mu je brada stalno bila zamrljana bojom i mirisao je na prezrelo voće. Sjećam se kako mu je prilikom upoznavanja pogled skrenuo na moje grudi. Ljeto je već bilo vruće pa sam nosila traperice odrezanih nogavica i majicu bez rukava. Grudi mi nisu bile veće od plika koji ostaje nakon ujeda komarca, no on je svejedno bacio oko na njih.

»Bok, Lily«, rekao mi je. »Zovi me striko Chet.«

»Zašto? Zar si mi stric?«

Pustio mi je ruku i nasmijao se proizvevši praskavu buku sličnu zvuku pokvarenog motora. »Hej, tvoji se roditelji prema meni ophode tako da sam se već počeo osjećati članom obitelji. Čovječe, imam cijelo ljeto za slikanje, za ne povjerovati.«

Bez riječi sam otišla svojim putem.

On nam tog ljeta nije bio jedini gost. Zapravo, u Monkovoj kući nikad nije boravio samo jedan gost, naročito ne ljeti kad su mi roditelji mogli predahnuti od profesorskih obaveza i posvetiti

se onome što su najviše voljeli — pijankama i bludničanju. Ne govorim to s namjerom da od svog djetinjstva napravim nekakvu tragediju, to govorim zato što je istina. Dotičnog se ljeta, Chetova ljeta, stalno izmjenjivala galerija likova sastavljena od raznih priljepaka, diplomiranih studenata te bivših i sadašnjih ljubavnika koji su dolazili i odlazili poput moljaca privučenih treperavom svjetiljkom na trijemu. Riječ je samo o gostima koji su odsjeli kod nas. Roditelji su mi, kao i uvijek, priređivali beskrajne zabave, a ja ležala u krevetu i kroz zidove svoje sobe osluškivala žamor i buku koja ih je pratila. Bile su mi to dobro znane simfonije koje bi počinjale navalama smijeha, disonantnim *jazzom* i lupom vrata s mrežom protiv komaraca, a u rane jutarnje sate završavale vikom, ponekad jecanjem, a uvijek treskom vrata spavaćih soba.

U odnosu na naše uobičajene goste, Chet je bio malo drugačije sorte. Majka je o njemu govorila kao o umjetniku autsajderu, što je pretpostavljam značilo da nema veze s njenim koledžom ni kao student ni kao gostujući umjetnik. Sjećam se kako je otac za njega rekao da je »degenerični beskućnik kojemu je tvoja majka dala smještaj preko ljeta. Izbjegavaj ga, Lily, mislim da je gubav. Sam Bog zna čega sve ima u njegovoj bradi.« Mislim da očev savjet zapravo nije bio upućen meni — majka je stajala dovoljno blizu da ga može čuti i rekao je to za njeno dobro — no pokazalo se da je bio proročki.

Cijeli sam život provela u Monkovoj kući, kako mi je otac nazvao stoljetnu i zubom vremena nagriženu viktorijansku palaču nepravilnog tlocrta koja se nalazila u gustim šumama Connecticuta, na sat vremena vožnje od New Yorka. David Kinter, moj otac, bio je engleski romanopisac koji je najviše zaradio od filmske adaptacije svoje prve i najuspješnije knjige, seksom nabijene farse smještene u internat koja je kasnih 60-ih nakratko privukla veliku pozornost. U Ameriku je na sveučilište Shepaug došao u svojstvu gostujućeg pisca-predavača, pa ostao kao izvanredni profesor nakon što je upoznao Sharon Henderson, moju majku, apstraktnu ekspresionisticu sa stalnim zaposlenjem na odsjeku za likovnu umjetnost. Njih su dvoje zajedno kupili Monkovu kuću one godine kad sam

začeta. Tad još nije imala imena, no moj ju je otac, koji je potrebu za šest spavaćih soba objasnio naumom da ih ispuni kreativnim i inteligentnim (kao i mladim i ženskim) gostima, poželio nazvati po kući u kojoj su živjeli Virginia i Leonard Wolf. Ime joj je ujedno bilo i referenca na Theloniousa Monka, omiljenog očevog glazbenika.

Monkova je kuća po mnogo čemu bila posebna. Između ostalog je imala neupotrijebljene i bršljanom obrasle solarne panele, prostoriju za gledanje filmova u kojoj se nalazio stari projektor, vinski podrum prljavog poda te mali i rijetko čišćeni bazen bubrežastog oblika smješten u stražnjem dvorištu. Kroz godine se pretvorio u mutnu baru čije su dno i stranice prekrile alge, površinu zastrlo trulo lišće, a neupotrebljavani filter začepile crkotine miševa i vjeverica. Taj dopola napunjen bazen sama sam pokušala očistiti upravo početkom tog ljeta pa sam skinula od plijesni potamnijelu ceradu, pronašla mrežu za hvatanje leptira koja mi je poslužila za skidanje lišća i zatim ga jednog ne previše toplog lipanjskog dana napunila crijevom za polijevanje vrta. Oba sam roditelja ponosob zamolila da mi prilikom sljedećeg odlaska u nabavku kupe bazenske kemikalije. Majčin odgovor je glasio: »Ne želim da mi kći cijelo ljeto pliva u gomili kemikalija.« Otac mi je obećao da će otići do trgovine samo zbog toga, no vidjela sam kako mu sjećanje na dano obećanje blijedi iz očiju čak i prije negoli smo završili razgovor.

Bilo kako bilo, prvu sam se polovicu ljeta ipak kupala u bazenu govoreći si kako je, na kraju krajeva, barem samo moj. Voda je postala zelenkasta, a dno i stranice kliski od tamnih algi. Zamišljala sam da je bazen zapravo jezerce skriveno duboko u šumi, na posebnom mjestu za koje znam samo ja, te da su mi prijatelji kornjače, ribe i vilinski konjici. Odlazila bih tamo u sumrak kad je cvrčanje cvrčaka bilo najglasnije i gotovo potpuno prigušivalo zvuke zabava koje su počinjale na trijemu zaštićenom mrežama protiv komaraca. Tijekom jednog od tih predvečernjih kupanja prvi sam put opazila Cheta kako me promatra s ruba šume držeći pivsku bocu u ruci. »Kakva je voda?« reče kad je shvatio da sam ga vidjela.

»Dobra je«, odgovorila sam.

»Nisam imao pojma da tu otraga postoji bazen.« Izašao je iz šume i stupio na preostalu svjetlost dana. Nosio je bijeli kombinizon poprskan bojom. Srknuo je pivo, a pjena mu se uhvatila za bradu.

»Samo se ja njime služim, moji roditelji ne vole plivati.« Otisnula sam se u najdublji dio sretna što me zbog zelenkaste i mutne vode ne može vidjeti u kupaćem kostimu.

»Možda i ja jednom dođem zaplivati. Bi li imala išta protiv?«

»Svejedno mi je. Možeš raditi što hoćeš.«

Dovršio je pivo jednim dugim gutljajem pućnuvši usnama dok je odmicao bocu. »Čovječe, zapravo bih baš želio naslikati ovaj bazen. A možda bi mi dopustila da naslikam i tebe u njemu. Bi li mi dopustila?

»Ne znam«, odgovorih. »Što pod time misliš?«

On se nasmija. »Upravo ovo kako je sad, ti u bazenu, pri ovakvom svjetlu. Volio bih to naslikati. Uglavnom radim apstrakcije, ali zbog ovog...« Zamuknuo je počevši se po unutarnjoj strani bedra. Nakon stanke zapita, »Znaš li koliko si prokleta lijepa?«

»Ne.«

»Jesi. Ti si prekrasna djevojka. Ne bih ti to trebao reći zato što si mlada, no ja sam slikar pa je sve u redu. Razumijem ljepotu ili se barem pretvaram da je tako.« Nasmijao se. »Hoćeš li razmisliti o mom prijedlogu?«

»Ne znam koliko dugo ću još plivati. Voda je pomalo prljava.«

»Dobro.« Pogledao je prema šumi iza mojih leđa polako kimajući glavom. »Trebam još jedno pivo. Hoćeš li da i tebi nešto donesem?« Praznu je bocu okrenuo naopako držeći je uz bok dok su kapi piva padale na nepokošenu travu. »Donijet ću ti pivo ako želiš.«

»Ne pijem pivo, tek mi je trinaest godina.«

»Dobro«, reče on i neko me vrijeme ostade promatrati čekajući da vidi hoću li izaći iz vode. Usta su mu bila lagano otvorena i

opet se počeo s unutarnje strane bedra. Ostala sam gdje sam bila, gazila po dnu bazena i okrenula se tako da ga ne gledam.

»Ofelija« reče on gotovo sebi u bradu. A potom, »hajde dobro, još jedno pivo«.

Nakon što je otišao, izašla sam iz bazena svjesna da je za to ljeto s plivanjem gotovo i mrzeći Cheta zato što mi je upropastio tajno jezerce. Umotavši se u veliki ručnik za plažu koji sam donijela na bazen, potrčah kroz kuću prema kupaonici koja je bila najbliže mojoj sobi na drugom katu. Osjećala sam bol u grudima, imala dojam da je bijes u meni balon koji se sporo napuhuje, ali nikada neće pući. Kad sam u kupaonici uključila bučnu ventilaciju i odvrnula tuš, počela sam vrištati bez prestanka izgovarajući najgoru prostote koje sam znala. Vrištala sam jer sam bila ljuta, ali i zbog toga da ne briznem u plač. Nije uspjelo. Sjela sam na podne pločice i plakala dok me grlo nije zaboljelo. Razmišljala sam o Chetu, jezivom načinu na koji me gledao, ali i svojim roditeljima. Zašto su nam kuću napunili neznancima? Zbog čega su poznavali samo seksualne manijake? Nakon tuširanja otišla sam u svoju sobu i gola se pogledala u velikom ogledalu s unutrašnje strane garderobnog ormara. Seks mi nije bio nikakva nepoznanica još od malih nogu. Jedno od mojih najranijih sjećanja bilo je na to kako mi roditelji vode ljubav na velikom ručniku između pješćanih humaka plaže nekog mjesta uz more u kojem smo ljetovali. Bila sam jedva metar udaljena od njih i plastičnom lopaticom kopala po pijesku. Sjećam se da mi je bočica s dudom bila puna toplog jabučnog soka.

Okrenula sam se oko sebe i promotrila si tijelo sa svih strana, gnušajući se nad onim djelićem među nogama iz kojeg su izbijale crvenkaste dlačice. Barem su mi grudi bile jedva vidljive, a ne kao u moje prijateljice Gine koja je živjela niže niz ulicu. Zabacila sam ramena i grudi su se potpuno izravnale. Da sam rukom pokrila međunožje, izgledala bih isto kao s deset godina. Žgoljava, crvenokosa i puna pjega po rukama i pri dnu vrata.

Iako je noć još uvijek bila vruća i sparna, obukla sam trape rice i majicu dugih rukava, pa se spustila u prizemlje napraviti si sendvič s putrom od kikirikija.

Prestala sam se kupati u bazenu. Ne znam je li me Chet nastavio ondje tražiti. Ponekad bih ga vidjela kako na vrhu stubišta koje vodi do apartmana iznad majčinog ateljea puši cigaretu i zuri prema kući. Povremeno bi došao i u našu kuhinju popričati s majkom, uglavnom o umjetnosti. Njegov bi me pogled pronašao, zatim odlutao dalje, pa me opet pronašao.

Tog je ljeta moj otac otišao od kuće na jedno tri tjedna. To se zbililo neposredno nakon što nas je posjetilo nekoliko njegovih engleskih prijatelja, uključujući mladu pjesnikinju po imenu Rose. Upoznao nas je rekavši »Rose, ovo je Lily, Lily ovo je Rose. Ne nadmećite se. Obje ste prekrasni cvjetovi.« Rose je bila mršavica s velikim grudima i mirisala je na cigarete s klinčićima, a dok smo se rukovale, zurila mi je u tjeme. Brinulo me da će nakon što je otac odmaglio Chet češće navraćati u kuću. Umjesto toga, pojavio se još jedan čovjek, ruskog imena. On mi se sviđao, no samo zato što je imao predivnog kratkodlakog mješanca koji se zvao Gorky. U kući nismo imali nikakvih životinja otkako je prije tri mjeseca uginula moja mačka Bess. Dok je Rus bio u blizini, Chet je privremeno nestao s vidika i počela sam se osjećati sigurnom. Tad je jedne subote, u kasni noćni sat, Chet došao u moju sobu.

Znala sam da je subota jer se te večeri priređivala važna zabava o kojoj mi je majka govorila više od tjedan dana. »Lily dušo, okupaj se u subotu jer imamo zabavu.« »Lily, pomoći ćeš majci napraviti zeljanicu, zar ne? Dat ću ti da im je podijeliš onako kako to voliš raditi«. Čudilo me što joj je toliko stalo baš do te noći. Ionako je neprestano priređivala zabave, doduše uglavnom za profesore i studente sa svog koledža, no na ovu su zabavu uzvanici dolazili čak iz New Yorka kako bi upoznali Rusa. Otac je još uvijek bio odsutan, a majka nervozna, pa si je kroz kratku kosu toliko često prolazila prstima da joj je počela stršiti na zatiljku. Veći dio te subote držala sam se podalje od kuće i puteljkom kroz borik odšetala do svog omiljenog mjesta, livade omeđene kamenim zidovima koji su graničili s odavno napuštenom farmerskom kućom. Kamenjem sam gađala drveće dok me nije zaboljela ruka, a onda

neko vrijeme ostala ispružena na mekoj travi humka nedaleko vrbe. Sanjarila sam o svojoj drugoj obitelji, zamišljenoj obitelji s dosadnim roditeljima i sedmero djece, četiri sina i tri kćeri. Dan je bio vruć i na gornjoj sam usni mogla osjetiti slankast okus znoja dok sam ležala gledajući kako se na nebu skupljaju tamni i sve gušći oblaci. Ustala sam kad se začulo prvo muklo tutnjanje grmljavine, otrla travu sa stražnje strane nogu i vratila se kući.

Olujni pljusak koji se spustio na Monkovu kuću trajao je oko sat vremena. Majka mi je pila džin i vadila stvari iz pećnice govoreći Rusu kako je oluja stigla u pravi čas jer nije mogla zamisliti bolju glazbenu podlogu za svoju zabavu, iako sam jasno vidjela da je uznemirena. Kad su gosti počeli pristizati, nebo je opet bilo vedro, a jedini tragovi minule oluje bili su bistar zrak i jednolično kapanje iz nabujalih oluka. Poslužila sam predjelo ljudima koje sam vidjela prvi put u životu, a zatim šmugnula u svoju sobu ponijevši si dva hladna komada kupovne pite za večeru.

Jela sam u svojoj sobi i pokušala čitati. Uzela sam neko džepno izdanje iz hrpe knjiga pored majčinog uzglavlja. Naslov joj je bio »Požuda«, autorica Josephine Hart, a čula sam majku kad je rekla da joj se ne sviđa nazvavši je smećem preodjenutim u književnost. To je bilo dovoljno da je poželim pročitati, no nije se svidjela ni meni. U njoj se radilo o nekom Englezu, sunarodnjaku mog oca, koji ima seksualne odnose s djevojkom vlastitog sina. Bili su mi mrski svi likovi u njoj. Odustala sam i s police izvukla Nancy Drew. Knjiga broj deset: »Lozinka za Larkspur Lane.« Znala sam da sam prestara za čitanje Nancy Drew, ali mi je to još uvijek bila najdraža knjiga. Utonula sam u san dok sam je čitala.

Probudio me zvuk otvaranja vrata. Svjetlost je prodrila iz hodnika i mogla sam čuti glasnu *rock* glazbu koja je dopirala iz prizemlja. Ležala sam sklupčana na boku, pokrivena tek jednom plahtom prebačenom preko struka, lica okrenutog prema vratima. Malo sam otvorila oči i ugledala Cheta kako stoji ispod dovratka. Svjetlo ga je obasjavalo s leđa, no bilo ga je lako prepoznati po bradi i naočalama tamnog okvira na čijem se rubu vidio odsjaj žute svjetlosti iz hodnika. Lagano se klatio, nalik drvetu izlože-

nom jakom vjetru. Nisam se ni pomaknula, nadajući se da će otići. Možda traži nekog drugog, pomislih, iako sam znala da nije tako. Palo mi je na um da zavrištim ili pokušam pobjeći iz sobe, no kako je kućom odjekivala neprekidna tutnjava basa i bubnja, zaključih da me nitko neće čuti. A tad bi me Chet sigurno ubio. Zato sam sklopila oči nadajući se da će otići i stisnutih kapaka čula kako ulazi u sobu zatvarajući vrata za sobom.

Odlučila sam oči držati zatvorenima i pretvarati se da spavam. Srce mi je željelo iskočiti iz grudi, no uspjela sam nastaviti ravnomjerno disati. Udisala sam kroz nos, a izdisala na usta.

Slušala sam kako se Chet primiče za nekoliko koraka. Znala sam da stoji točno iznad mene. Mogla sam mu čuti promukao i vlažan dah, uspijevala ga nanjušiti. Imao je voćni, ustajao miris, pomiješan s vonjem cigareta i alkohola.

»Lily«, reče glasnim šaptom.

Nisam ni mrdnula.

Nagnuo se bliže. Ponovno mi je izgovorio ime, ovaj put nešto tiše.

Pravila sam se da čvrsto spavam i ništa ne čujem. Koljena sam privukla malo bliže tijelu mičući se onako kako sam mislila da bi to učinio netko tko spava. Znala sam što radi u mojoj sobi, a znala sam i što želi. Želi se sa mnom poševiti. Ipak, koliko mi je bilo poznato, to je bilo izvedivo samo u slučaju da sam budna, stoga sam naumila nastaviti spavati bez obzira što napravio.

Začula sam škripanje njegovih koljena i šuškanje traperica, a onda nanjušila njegov gorkasti, pivski zadah. Šćućurio se pored mene. Pjesma iz prizemlja i njen snažan bas utihnuše, a potom započe nova koja je zvučala isto. Čula sam polagano povlačenje patentnog zatvarača, jedan po jedan sićušan metalni trzaj, a zatim ritmičan zvuk nalik onom koji nastaje kad se rukom brzo trlja gore-dolje po džemperu. Radio je to sebi, a ne meni. Plan mi je uspio. Zvuk je postajao sve brži i glasniji, a ime mi je još nekoliko puta izgovorio dubokim promuklim šaptom. Mislila sam da me neće dotaknuti, ali tad osjetih jedva primjetno gibanje zraka ispred



svojih grudiju, potom i prst koji lagano prelazi preko tkanine moje pidžame zategnute preko grudi. Iako je u sobi bilo toplo, sva sam se naježila. Prisilila sam se držati oči zatvorenima. Chet mi je prstima pritisnuo grudi štipajući me ostrim noktima, proizveo nekakav zvuk na pola puta između roktanja i udisaja, a onda povukao ruku s moje bradavice. Slušala sam kako zakapča hlače i brzo se povlači iz sobe. Na izlasku je bubnuo u okvir vrata i zatvorio ih za sobom ni ne pokušavajući biti tih.

Ostala sam u svom sklopčanom položaju još minutu, a zatim ustala iz kreveta, uzela stolicu svog radnog stola i pokušala je uglati ispod kvake na vratima. Tako bi nekako postupila Nancy Drew. Stolica nije baš najbolje odgovarala toj svrsi, bila je malko preniska, no bolje išta nego ništa. U slučaju da se Chet vrati, barem bi mu bilo teško otvoriti vrata, a stolica bi podigla buku tresnuvši na pod.

Mislila sam da te noći neću više zaspati, no jesam, a kad je jutro svanulo, ležala sam u krevetu razmišljajući što napraviti.

Najviše me plašilo to da bi mi, kažem li majci što se desilo, ona rekla da sam se trebala poševiti s Chetom. Ili bi poludjela od bijesa zato što sam ga pustila u sobu, ili pak zbog toga što sam mu dopustila da me gleda u bazenu. Znala sam da se za cijelu stvar trebam sama pobrinuti.

Znala sam i kako to učiniti.